

«Πάντων χρημάτων μέτρον Θεάνθρωπος» (Χριστόφορος Παπαδόπουλος, Θεολόγος)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Ο Χριστός, πάνω στο σταυρό, δείχνει τον τρόπο της ύπαρξής Του, την κενωτική προσφορά. Αυτός είναι ο ομοούσιος τρόπος ύπαρξης, με τον οποίο υπάρχει ο Τριαδικός Θεός. Ο άνθρωπος, ως κατ' εικόνα του Θεού πλασθείς, καλείται να υπάρξει κι αυτός με τον ίδιο τρόπο, να κενώσει δηλαδή τον εαυτό του, ούτως ώστε να χωρέσουν μέσα του οι άλλοι. Αυτό είναι αδιανόητο για τη σύγχρονη ψυχολογία, η οποία προτρέπει να διατηρήσει ο άνθρωπος την αγάπη για τον εαυτό του, διότι αν δεν το κάνει, στο τέλος θα τον χάσει μέσα στην απόγνωση και την κατάθλιψη. Γι αυτό άλλωστε η σταυρική θυσία υπέρ των άλλων είναι δυνατή μόνο όταν ο άνθρωπος κινείται στο χαρισματικό-οντολογικό επίπεδο κι όχι στο ηθικό και ψυχολογικό.

Σύμφωνα με τον π. Νικόλαο Λουδοβίκο, αυτήν την «τρέλα» την κάνει ο Θεός: «ξαφνικά μεταθέτει την ύπαρξή Του σ' έναν άλλον, έναν ριζικά άλλον, εμένα. Αυτό το άλμα, για να το κάνω μόνος, είναι πολύ επικίνδυνο. Το κάνω επειδή το έκανε Εκείνος. Κάνω κι εγώ λοιπόν την ίδια τρέλα με Εκείνον» [187]. Έτσι φανερώνεται ότι το αληθινό είναι του ανθρώπου βρίσκεται και αναπαύεται στους άλλους [188]. Δηλαδή απορρίπτεις τον εαυτό σου για χάρη ενός άλλου προσώπου και αντί να καταρρεύσεις, όπως θα περίμενε η ψυχολογία, βρίσκεις το αληθινό νόημα του εαυτού σου και του άλλου. Είναι μία χαρισματική κατάσταση και συναντάται μονάχα στους βίους των αγίων.

Αληθινή ελευθερία είναι μόνο ο εκούσιος σταυρός, μόνο αυτός σώζει τον άνθρωπο από την εξουσία του θανάτου, όχι η ελευθερία του αυτονομημένου-αυτοαποθεούμενου ανθρώπου [189]. Αυτή είναι η αλήθεια του ανθρώπου. Ο Χριστός δεν δίνει απάντηση με λόγια στην ερώτηση του Πιλάτου «Τί εστιν αλήθεια;» [190], αλλά δείχνει την αλήθεια με το σταυρό Του [191]. Ο λογικά σκεπτόμενος άνθρωπος, ανεξαρτήτου εποχής, βρίσκει μια τέτοια πράξη σκανδαλώδη και ανόητη. Ακόμη και οι άθεοι έχουν μία εικόνα για τον Θεό ως ισχυρό, δυνάστη, ουράνιο νομοθέτη, που τιμωρεί και, πιθανότατα, θα «σταυρώσει» τους ανθρώπους παρά θα σταυρωθεί ο ίδιος. Ο άνθρωπος αδυνατεί να δεχτεί έναν ταπεινό Θεό, διότι εξαιτίας της δαιμονικής υπερηφάνειάς του, δεν καταλαβαίνει την ταπείνωση του Θεού και θεωρεί τη σοφία Του ως μωρία [192].

Αυτή είναι η εικόνα του ανθρώπου για τη θρησκεία. Ο Χριστός όμως δεν ήρθε για να ιδρύσει μία νέα θρησκεία, αυτό θα σήμαινε πάλι ετερονομία, αλλά για να εγκαινιάζει την καινή ζωή ως ελευθερία και αγάπη πάνω στο σταυρό. Ο Χριστός φέρνει το «τέλος κάθε θρησκείας» [193], διότι θρησκεία χρειάζεται εκεί όπου υπάρχει ακόμα απόσταση μεταξύ Θεού κι ανθρώπου. Συνεπώς, Θεάνθρωπος σημαίνει μόνο ένα πράγμα: τέλος της ετερονομίας και τελείωση στην εν Χριστώ αυτονομία. Η τελευταία κορυφώνεται με την ανάσταση του Χριστού. Όπως είπαμε, ο Χριστός δεν παραμένει στο σταυρό και πεθαίνει, αλλά ανέστη. Ενώ οι άνθρωποι «κατεδίκασαν τον Θεόν εις θάνατον, ο Θεός όμως διά της αναστάσεώς Του «καταδικάζει» τους ανθρώπους εις αθανασίαν» [194]. Χάρη στον Χριστό νικάται ο αιώνιος εχθρός του ανθρώπου, ο θάνατος. Επομένως, ο μόνος γνήσιος φίλος του ανθρώπου είναι ο Σωτήρας Χριστός [195]. Έτσι ο άνθρωπος που ακολουθεί τον Θεάνθρωπο Χριστό μέχρι τον εκούσιο σταυρό, ανίσταται μαζί Του και γίνεται «φοβερός διά τόν θάνατον» [196], ελεύθερος από τα δεσμά της αμαρτίας. Με την αμαρτία ο άνθρωπος έγινε μέλος του σώματος του θανάτου [197]. Ο Θεάνθρωπος Χριστός νίκησε με την ανάστασή του τον θάνατο και έδειξε στους ανθρώπους ότι ο άνθρωπος είναι τέλειος κι αιώνιος και τον κατέστησε πλέον σύσσωμο του δικού Του σώματος [198]. Μόνο στον Θεάνθρωπο γνώρισε ο άνθρωπος τον εαυτό του σ' όλες τις διαστάσεις του [199]. Γι αυτό, η μόνη αλήθεια είναι ο Θεάνθρωπος.

Οι άγιοι της Εκκλησίας δικαίως ονομάζονται χριστοφόροι, διότι, μέσω της πλήρης απαρνήσεως του θελήματός τους, ζει πλέον μέσα τους ο Χριστός κι αυτοί σ' Αυτόν [200] σε μία αιώνια κοινωνία αγάπης. Έτσι γίνονται κι αυτοί θεάνθρωποι, ούτως ώστε να καθίσταται ο καθένας (και συνάμα παραμένει πάντα ένας, ο Χριστός) μέτρο και κριτήριο των πάντων. Το αξίωμα «πάντων χρημάτων μέτρον άνθρωπος» των ανθρωπιστών φιλοσόφων, γίνεται «πάντων χρημάτων μέτρον Θεάνθρωπος». Η επιθυμία του Καντ, να ενεργεί ο άνθρωπος με τέτοιο τρόπο, ούτως ώστε οι πράξεις του να αποτελούν καθολικό ηθικό νόμο, βρίσκει την εφαρμογή της μόνο στο πρόσωπο του του κατά χάριν Θεανθρώπου, του αγίου [201].

[Διαβάστε ολόκληρη τη μελέτη εδώ](#)

Παραπομπές:

187. Νικολάου Λουδοβίκου, *Η ιστορία της αγάπης του Θεού*, σ. 253.

188. Γεωργίου Μαντζαρίδη, *Ο.π.*, σ. 75.

189. Κώστα Δεληκωσταντή, *Ο.π.*, σ. 28.

190. Ιωαν. 18,38.

191. Κώστα Δεληκωσταντή, *Ο.π.*,

192. «επειδή γαρ εν τη σοφία του Θεού ουκ έγνω ο κόσμος διά της σοφίας

τον Θεόν, ευδόκησεν ο Θεός διά της μωρίας του κηρύγματος σώσαι τους πιστεύοντας. Επειδή και Ιουδαίοι σημείον αιτούσιν και Έλληνες σοφίαν ζητούσιν, ημείς δε κηρύσσομεν Χριστόν εσταυρωμένον, Ιουδαίοις μεν σκάνδαλον, Έλλησι δε μωρίαν» Α' Κορινθ. 1, 21-23.

193. Α. Schmemann, Για να ζήσει ο κόσμος, πρβλ. Κώστα Δεληκωσταντή Ο.π., σ. 31.

194. Αρχιμ. Ιουστίνου Πόποβιτς, Άνθρωπος και Θεάνθρωπος, σ. 40.

195. Βλ. Ο.π., σ. 17.

196. Ο.π., σ. 40.

197. «Ταλαίπωρος εγώ άνθρωπος! τις με ρύσεται εκ του σώματος του θανάτου τούτου;» Ρωμ. 7, 24.

198. Πρβλ. Εφεσ. 3,6.

199. Αρχιμ. Ιουστίνου Πόποβιτς, Ο.π., σ. 146.

200. «Χριστώ συνεσταύρωμαι, ζω δε ουκέτι εγώ, ζη δε εν εμοί Χριστός» Γαλ. 2,20.

201. Βλ. Νικολάου Κόιου, Ο.π., σ. 121.